

SFS 2001:510

Utkom från trycket
den 19 juni 2001

Lag om ändring i lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt;

utfärdad den 17 maj 2001.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt²

dels att 16 § skall upphöra att gälla,

dels att 7, 35, 39, 58 a och 59 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 33–33 b och 56 a §§, av följande lydelse.

7 §³ Vid fördelning av de intagna mellan öppna och slutna anstalter skall följande iakttas.

En intagen bör placeras i en öppen anstalt, om inte placering i en sluten anstalt är nödvändig av säkerhetsskäl eller för att den intagne skall få möjlighet till sådant arbete eller sådan undervisning, utbildning eller särskild behandling som inte lämpligen kan ordnas i en öppen anstalt. Vid bedömningen av om det av säkerhetsskäl är nödvändigt med placering i en sluten anstalt skall bland andra omständigheter beaktas om det finns risk för att den intagne skall avvika eller fortsätta med brottslig verksamhet. Vidare skall den som kan befaras missbruka eller på annat sätt ta befattning med narkotika under verkställigheten företrädesvis placeras i en sluten anstalt.

För den som avtjänar fängelse i lägst fyra år skall det särskilt beslutas om de villkor som skall gälla för verkställigheten när det gäller placering i anstalt samt permissioner, vistelser och verkställighet utanför anstalt enligt 11, 14, 32, 33 a och 34 §§. Om det finns särskilda skäl skall sådana villkor beslutas också för annan intagen som dömts till fängelse i lägst två år.

Prövning av vilka särskilda villkor som skall gälla för verkställigheten enligt tredje stycket skall ske så snart verkställigheten påbörjas eller annars så snart behov därav uppkommer. Villkoren skall omprövas när det finns anledning till det.

Beslut om anstaltsplacering, förflyttning till annan anstalt samt permissioner, vistelser och verkställighet utanför anstalt enligt 11, 14, 32, 33 a och 34 §§ som strider mot de särskilda villkoren får inte meddelas.

¹ Prop. 2000/01:76, bet. 2000/01:JuU21, rskr. 2000/01:198.

² Lagen omtryckt 1990:1011.

Senaste lydelse av 16 § 1981:213.

³ Senaste lydelse 1998:599.

33 §⁴ Under den sista tiden i anstalt skall förberedelserna för den intagnes frigivning vara särskilt inriktade på konkreta åtgärder för att underlätta övergången till ett liv i frihet.

Den intagnes bostads- och sysselsättningssituation samt hans eller hennes behov av stöd- och behandlingsinsatser efter frigivningen skall utredas. Utredningen skall syfta till att den intagne vid frigivningen i möjligaste mån skall ha sin försörjning ordnad genom arbete eller på annat sätt och att han eller hon skall ha tillgång till bostad. Om den intagne behöver undervisning, utbildning eller ekonomiskt, socialt eller medicinskt stöd efter frigivningen skall åtgärder vidtas så att dessa behov, så långt som möjligt, kan tillgodoses.

Förutsättningarna för att bevilja den intagne frigång enligt 11 §, verkställighet utanför anstalt enligt 33 a § eller vistelse utanför anstalt enligt 34 § skall särskilt övervägas.

Förberedelserna skall ske i nära samverkan med den intagne och i samarbete med berörda myndigheter, organisationer och enskilda personer som kan främja den intagnes anpassning i samhället.

Åtgärder och ställningstaganden enligt denna paragraf skall dokumenteras.

33 a § En intagen som avtjänar fängelse i lägst två år kan, för att underlätta hans eller hennes anpassning i samhället, medges att avtjäna högst fyra månader av straffet omedelbart före villkorlig frigivning genom verkställighet utanför anstalt. Verkställigheten skall ske genom intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Medgivande till sådan verkställighet får inte lämnas om det kan befaras att den intagne kommer att avvika, återfalla i brott eller missbruka alkohol, narkotika eller andra beroendeframkallande medel eller om särskilda skäl i övrigt talar mot verkställighet utanför anstalt.

Av 7 § följer att beslut enligt denna bestämmelse inte får strida mot de särskilda villkor som gäller för verkställigheten.

33 b § I fråga om formerna för verkställighet enligt 33 a § tillämpas 3, 4, 6 och 7 §§ samt 8 § första stycket 1–4 och andra stycket lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Vid bedömningen av vilka villkor och föreskrifter som skall gälla för verkställigheten skall särskilt beaktas att syftet med verkställighet enligt 33 a § är att underlätta den intagnes anpassning i samhället.

35 §⁵ Om en intagen avtjänar straff för ett brott som har riktat sig mot någons liv, hälsa, frihet eller frid, skall målsäganden tillfrågas om han eller hon vill bli underrättad om följande:

- i vilken anstalt den intagne befinner sig,
- om den intagne förflyttas till öppen anstalt,
- om den intagne får permission enligt 32 §,
- om den intagne vistas utanför anstalt enligt 11, 14, 34, 37 eller 43 §§,

⁴ Tidigare 33 § upphävd genom 1998:610.

⁵ Senaste lydelse 1998:610.

- om den intagne avtjänar en del av straffet genom verkställighet utanför anstalt enligt 33 a §,
- om den intagne frigges,
- om den intagne rymmer, och
- om den intagne utblir efter permission eller någon annan vistelse utanför anstalten.

En begärd underrättelse behöver inte lämnas angående en planerad vistelse utanför anstalten när en underrättelse på grund av beslutad bevakning eller andra förhållanden framstår som uppenbart obehövlig. Detsamma gäller när en underrättelse kan befaras medföra fara för den intagnes liv eller hälsa. Underrättelse till målsägande angående frigivning skall lämnas i lämplig tid före frigivningen och i andra fall så tidigt som möjligt. Underrättelsen skall utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

39 §⁶ Tid för vistelse eller verkställighet utanför anstalt enligt 11 §, 14 § andra stycket eller 32, 33 a, 34 eller 37 § räknas in i verkställighetstiden, om inte särskilda skäl talar mot det.

56 a § Frågan om den intagne med tillämpning av 33 a § skall få undergå verkställighet utanför anstalt prövas på skriftlig ansökan av denne.

Den lokala kriminalvårdsmyndigheten skall verka för att intagna som kan komma i fråga för verkställighet enligt 33 a § informeras om innehållet i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll och skall ombesörja den utredning som behövs för prövningen av en ansökan om sådan verkställighet.

I fråga om verkställighet enligt 33 a § och upphörande av sådan verkställighet tillämpas i övrigt 13 § första stycket första meningen samt andra och tredje styckena, 14–16 §§, 17 § första stycket samt 18–20 §§ lagen om intensivövervakning med elektronisk kontroll.

58 a §⁷ Regeringen får beträffande en viss intagen besluta att ett ärende om vistelse eller verkställighet utanför anstalt skall överlämnas till regeringens prövning, om det är påkallat med hänsyn till rikets säkerhet eller till risken för att den intagne under verkställigheten i anstalt medverkar till brott som innefattar användande av våld, hot eller tvång för politiska syften.

59 §⁸ Kriminalvårdsstyrelsens beslut i särskilda fall enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Beslut i fråga om vistelse eller verkställighet utanför anstalt för en intagen för vilken regeringen har meddelat förordnande enligt 31 § överklagas dock hos regeringen. Detsamma gäller andra beslut av styrelsen enligt denna lag än som nu har angetts.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I fråga om överklagande av beslut som avses i 49 § första meningen finns bestämmelser i 38 kap. brottsbalken.

⁶ Senaste lydelse 1998:610.

⁷ Senaste lydelse 1991:1134.

⁸ Senaste lydelse 1998:610.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

På regeringens vägnar

THOMAS BODSTRÖM

Nils Cederstierna
(Justitiedepartementet)